

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Jitky Zavřelové a Petra Mikeše v právní věci žalobce: **Y. U.**, zastoupený JUDr. Uljanou Bondarevskou Kurivčakovou, advokátkou se sídlem Pařížská 127/20, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2020, čj. OAM-30631-33/DP-2019, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2020, čj. 17 A 65/2020-38,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2020, čj. 17 A 65/2020-38, **se ruší.**
- II. Žaloba **se odmítá.**
- III. Věc **se postupuje** Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců k vyřízení odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 21. 5. 2020, čj. OAM-30631-33/DP-2019.
- IV. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalobce požádal 10. 9. 2019 o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, které mu bylo vydáno za účelem studia podle § 42d zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), konkrétně studia na vysoké škole v akreditovaném studijním programu [§ 64 písm. a) zákona o pobytu cizinců]. Žalovaný žádost žalobce shora označeným rozhodnutím zamítl, protože zjistil, že

žalobce byl odsouzen trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 1 za spáchání úmyslného trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti [§ 216 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), b) trestního zákoníku ve znění účinném do 31. 1. 2019] k peněžitému trestu ve výši 19 800 Kč. Trestní příkaz nabyl právní moci 28. 12. 2019. Žalobce spáchal trestný čin založením bankovního účtu, na který si nechal poslat 3 000 euro, z nichž 2 950 euro vybral a předal neznámému muži. Peníze pocházely z internetového podvodu spáchaného v Belgii. Žalovaný tedy dospěl k závěru, že dobu platnosti dlouhodobého pobytu nelze prodloužit, jelikož byly shledány důvody pro zrušení platnosti víza, spočívající ve spáchání úmyslného trestného činu žalobcem [§ 35 odst. 3 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců]. Žádost žalobce tudíž žalovaný zamítl a žalobce poučil, že podle § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců nabývá rozhodnutí žalovaného právní moci oznámením, a tudíž proti němu nelze podat odvolání. Lze však proti němu podat žalobu ve lhůtě 30 dnů od jeho doručení ke krajskému soudu, v jehož obvodu je žalobce hlášen k pobytu.

[2] Žalobce následně podal žalobu v souladu s poučením, kterého se mu v rozhodnutí žalovaného dostalo. V ní namítal, že žalovaný neposoudil přiměřenost svého rozhodnutí. Tím pádem se vůbec nezabýval povahou spáchaného trestného činu. Ten žalobce spáchal spíše z naivity, za realizaci transakce obdržel 500 Kč, následně plně spolupracoval s orgány činnými v trestním řízení. Příslušné okolnosti zohlednil trestní soud ve výměře peněžitého trestu, který již žalobce vykonal. Žalobce je dosud netrestaný praktikující křesťan se zázemím v ČR a existuje veřejný zájem na jeho dostudování a produktivním zapojení do společnosti. Jelikož tedy žalovaný nevzal tyto okolnosti v úvahu, posoudil podklady neúplně, a tedy v rozporu s § 50 správního řádu.

[3] Městský soud shora označeným rozsudkem žalobě vyhověl, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Podle § 174a zákona o pobytu cizinců by se mohlo zdát, že v případě, kdy je platnost víza zrušena podle § 37 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, se přiměřenost rozhodnutí neposuzuje, jelikož to v tomto ustanovení zákon výslovně nestanoví. K posuzování přiměřenosti je nicméně třeba přistoupit na základě čl. 8 Úmluvy. Z tohoto hlediska pak sice žalovaný hodnotil typovou stránku spáchaného trestného činu, ale zcela odhlédl od individuálních skutkových okolností, které je třeba posuzovat rovněž podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2020, čj. 1 Azs 76/2020-37. Žalovaný tak vůbec nevyhodnotil konkrétní závažnost jednání žalobce a jeho společenskou škodlivost (jednorázové jednání, malý finanční prospěch, legalizace menší peněžní částky, která nebyla spojena s terorismem, spolupráce žalobce s OČTŘ a snaha trestný čin odčinit, peněžitý trest ve velmi nízké výměře atp.). Žalovaný dále ani nevyhodnotil zásah do práva na soukromý život a práva na vzdělání žalobce v podobě dopadu do jeho možnosti dostudovat.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Proti rozsudku městského soudu podal žalovaný (dále „stěžovatel“) kasační stížnost. V první řadě uvádí, že není pochyb o spáchání trestného činu ze strany žalobce. Podle stěžovatele lze sice společenskou škodlivost tohoto trestného činu hodnotit jako spíše nízkou, nicméně nízké jsou na druhou stranu i negativní dopady rozhodnutí stěžovatele do soukromého života žalobce. Není proto přiléhavý odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 1 Azs 76/2020-37, protože v tomto případě dotčená cizinka pobývala v ČR s manželem a dítětem a vlastnila zde nemovitost. Naproti tomu žalobce je svobodný,

pokračování

rodinný život zde nemá a byl na počátku studia. Zásah do jeho práva na vzdělání rozhodnutím stěžovatele ani není pojmově možný, mj. proto, že distanční výuky provozované v souvislosti s epidemií covid-19 by se mohl účastnit i z ciziny. Dále by obecně cizinci měli dodržovat české zákony, a pokud je nedodržují, měl by jim být pobyt ukončen. Závěrem stěžovatel odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které ohledně pobytových titulů cizinců páchajících trestnou činností provedl test přiměřenosti již zákonodárce, a upřednostnil veřejný pořádek před soukromým a rodinným životem cizinců (rozsudky ze dne 24. 9. 2015, čj. 6 Azs 163/2015-47 a ze dne 14. 3. 2018, čj. 5 Azs 214/2017-37).

[5] Žalobce navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Upozorňuje, že stěžovatel v kasační stížnosti omylem hovoří o „povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny“ a dále hovoří o chybějícím soukromém životě žalobce v ČR, z čehož vyplývá velmi povrchní seznámení stěžovatele s daným případem. Žalobce stěžovateli několikrát sděloval, že má v ČR přítelkyni, bydliště a kamarády. Nepředstavuje hrozbu pro veřejný pořádek ani pro bezpečnost ČR. K odkazu stěžovatele na dodržování českých zákonů žalobce podotýká, že se stěžovatel ve svém rozhodnutí vůbec nevypořádal s individuálními okolnostmi jednání žalobce (získal jen malý prospěch, trestný čin spáchal v nepřímém úmyslu, atp.).

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud v první řadě přezkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že rozsudek městského soudu je třeba zrušit pro zmatečnost řízení před soudem spočívající v tom, že k projednání věci chyběly podmínky řízení [vada rozsudku podle § 103 písm. c) s. ř. s., ke které zdejší soud přihlíží z úřední povinnosti podle § 109 odst. 4 s. ř. s.]. Žaloba totiž byla podle § 68 písm. a) s. ř. s. nepřipustná, jelikož žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky ve správním řízení. Otázka přípustnosti žaloby spadá do širšího okruhu podmínek řízení ve správním soudnictví, které je soud povinen zkoumat z úřední povinnosti. Až po ověření předpokladu přípustnosti žaloby se může soud věcí zabývat po obsahové stránce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2018, čj. 3 As 121/2017-51).

[7] Podle § 68 písm. a) s. ř. s. je žaloba nepřipustná také tehdy, *nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného.*

[8] Podle § 46 odst. 5 s. ř. s. platí, že *podal-li návrhovatel návrh proto, že se řídil nesprávným poučením správního orgánu o tom, že proti jeho rozhodnutí není přípustný opravný prostředek, soud z tohoto důvodu tento návrh odmítne a věc postoupí k vyřízení opravného prostředku správnímu orgánu k tomu příslušnému. Byl-li návrh podán včas u soudu, platí, že opravný prostředek byl podán včas.*

[9] Podle spisového materiálu se žalobce řídil poučením uvedeným v rozhodnutí stěžovatele o nepřipustnosti odvolání a nepodal tedy proti němu odvolání, nýbrž přímo žalobu, kterou městský soud věcně projednal a rozhodl o ní shora označeným rozsudkem.

[10] Poučení v rozhodnutí stěžovatele však bylo nesprávné, a to z následujících důvodů. Podle § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců sice nabývá rozhodnutí stěžovatele právní moci oznámením. To však neznamená, že by proti němu nebylo možné podat odvolání. Pravidlo obsažené v § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 1. 8. 2019 totiž o přípustnosti odvolání ničeho nestanoví. Stanoví jen výjimku z obecného pravidla obsaženého v § 73 odst. 1 správního řádu, podle kterého je v právní moci rozhodnutí, jež bylo oznámeno a proti němuž nelze podat odvolání. Tato úprava ale nepředstavuje žádnou výjimku z jiných obecných pravidel obsažených v § 81 odst. 1 správního řádu (účastník může proti rozhodnutí podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak), § 152 správního řádu (proti rozhodnutí ústředního správního úřadu lze podat rozklad, pro nějž zpravidla platí ustanovení správního řádu o odvolání) a v § 170b odst. 1 zákona o pobytu cizinců (proti rozhodnutí ministerstva lze podat odvolání ke komisi – obecně podle správního řádu by byl možný rozklad k ministru vnitra). Sám zákon o pobytu cizinců u řady rozhodnutí právo podat odvolání vylučuje (§ 87z odst. 3, § 88aa odst. 3, § 117f odst. 3, § 123 odst. 5, § 124 odst. 2 a 3 atp.), zpravidla formulací „*odvolání proti tomuto rozhodnutí není přípustné.*“

[11] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 8. 2020, čj. 6 Azs 192/2020-21, č. 4078/2020 Sb. NSS, tedy dovedl, že zákonodárce zakotvil v § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců zvláštní úpravu, podle které rozhodnutí stěžovatele nabývá právní moci oznámením účastníkovi, přičemž právní moc nemá žádný vliv na právo podat proti tomuto rozhodnutí odvolání, protože tato zvláštní úprava představuje výjimku z tzv. formálního aspektu právní moci, podle kterého pravomocná rozhodnutí nelze měnit na základě řádných opravných prostředků. Tento závěr vyslovil Nejvyšší správní soud také v rozsudcích ze dne 2. 9. 2020, čj. 6 Azs 140/2020-27, ze dne 3. 9. 2020, čj. 2 Azs 206/2020-15, ze dne 16. 9. 2020, čj. 1 Azs 211/2020-33 nebo ze dne 25. 9. 2020, čj. 8 Azs 84/2020-43.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil, neboť městský soud měl žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s. Protože tak neučinil, zatížil svůj rozsudek vadou zmatečnosti podle § 103 písm. c) s. ř. s. Podle § 110 odst. 1 věty první za středníkem s. ř. s., jestliže již v řízení před krajským (městským) soudem byly důvody pro odmítnutí návrhu (postoupení věci), rozhodne o tom současně se zrušením rozsudku krajského (městského) soudu Nejvyšší správní soud. Proto Nejvyšší správní soud současně se zrušením napadeného rozsudku žalobu sám odmítl a věc postoupil dle § 46 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s. k vyřízení odvolání příslušnému odvolacímu správnímu orgánu, kterým je Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (viz shodně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2020, čj. 7 Azs 246/2020-26). Žalobce totiž podal žalobu v důsledku nesprávného poučení o nepřípustnosti řádného opravného prostředku proti napadenému rozhodnutí.

[13] Protože Nejvyšší správní soud rozhodl současně se zrušením rozsudku městského soudu i o odmítnutí žaloby, rozhodl rovněž o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí (§ 110 odst. 3, věta druhá s. ř. s.). Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta. Do těchto nákladů řízení patří jak náklady

pokračování

vzniklé v řízení před městským soudem, tak i náklady, které vznikly v řízení o kasační stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, čj. 1 As 61/2008-98). Z tohoto důvodu nemají účastníci právo na náhradu nákladů řízení ani před městským soudem, ani před Nejvyšším správním soudem.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 16. prosince 2020

Milan Podhrázký
předseda senátu